

آرشیو ملی ایران
(معاونت اسناد)

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

فروردین ۱۴۰۰

اسناد تجاوز عراق پیش از آغاز جنگ

نامه‌های منتشر نشده درباره حملات ارتش رژیم بعث عراق به مناطق مرزی ایران

یکی از مناطق آسیب دیده کردستان در دوران جنگ تحمیلی / عکس: علیرضا بنی‌علی / منبع: آرشیو ملی ایران ▲

در منابع تاریخی و رسمی، روز ۳۱ شهریور سال ۱۳۵۹ که ارتش عراق به طور همه‌جانبه و گسترده از زمین، دریا و هوا حمله خود را به تمامیت ارضی ایران آغاز کرد، به عنوان آغاز جنگ ایران و عراق شناخته می‌شود. واقعیت این است که بر اساس اسناد و مدارک معتبر موجود، از فردای انعقاد موافقتنامه الجزایر بین ایران و عراق در سال ۱۳۵۳ تا زمان اعلام لغو یک‌طرفه آن از سوی شورای فرماندهی عراق در تاریخ ۱۳۵۹.۶.۲۷، عراقی‌ها به هیچ‌وجه از انعقاد آن راضی نبوده و به دنبال فرصت مناسبی بودند تا اوضاع را به قبل از آن بازگردانند.

صدام حسین رئیس‌جمهور وقت عراق، که اتفاقاً خود در سال ۱۹۷۵ به عنوان معاون رئیس‌جمهور، امضاکننده یک طرف موافقتنامه مذکور بود، بارها امضای آن را از سر استیصال دانسته و صراحتاً عنوان می‌کرد که ما به دنبال خرید زمان برای بازیابی و افزایش توان و قدرت اقتصادی و نظامی عراق بودیم تا در فرصت مقتضی به بازپس‌گیری حقوق از دست رفته خود! مبادرت ورزیم.

برخلاف تلقی رایج که وقوع انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ به عنوان اصلی‌ترین عامل تیرگی روابط دو کشور ایران و عراق و سرانجام آغاز حمله نظامی عراق به ایران یاد می‌شود، همگی قرائن و شواهد، حاکی از آن است که رژیم بعث عراق و شخص صدام، از مدت‌ها قبل از سقوط شاه به دنبال بازیابی هویت و قدرت عراق در سطح منطقه، ولو به بهای جنگ با یکی از کشورهای منطقه بوده‌اند.

قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و در سال ۱۹۷۷، در مجمع عمومی کنگره حزب بعث عراق، صدام به عنوان سخنران کلیدی با اشاره تلویحی به نام دو کشور، بیان می‌کند که تا دو سال آینده ما احتمالاً مجبور به دفاع از کیان و هویت عراق در برابر تجاوز احتمالی یک کشور ثالث خواهیم بود. برای ناظران آگاه، این اشاره صدام، گویای این مسئله بود که رژیم بعث عراق از وضع موجود رضایت نداشته و احتمالاً در چند سال آینده دست به یک اقدام نظامی استراتژیک خواهد زد.

آغاز ناآرامی‌ها و تحولات سیاسی و اجتماعی از زمستان سال ۱۳۵۶ در ایران که نهایتاً به سقوط رژیم پهلوی و پیروزی انقلاب اسلامی منجر شد، نه دلیل اصلی تصمیم حزب بعث و صدام برای حمله به ایران، بلکه باید بستر و فرصت مناسبی برای عملیاتی کردن تصمیم از قبل تعیین شده آنان دانست. به طور کلی اقدامات زمینه‌ساز عراق برای تجاوز به ایران و به زعم خودشان بازپس‌گیری حق از دست رفته‌شان!

در چند بازه زمانی به شرح ذیل قابل تفکیک است:
۱. از زمان انعقاد موافقتنامه ۱۹۷۵ الجزایر (اسفندماه ۱۳۵۳) تا پیروزی انقلاب اسلامی (بهمن‌ماه ۱۳۵۷)
۲. از زمان پیروزی انقلاب اسلامی (بهمن‌ماه ۱۳۵۷) تا کشف کودتای موسوم به نوژه (تیرماه ۱۳۵۹)
۳. از زمان کشف کودتا (تیرماه ۱۳۵۹) تا شروع جنگ (۱۳۵۹.۶.۳۱)

تأمل بر اسناد برجای‌مانده از روابط بین دو کشور در این سه دوره زمانی، که در کتب و منابع تاریخی به تفصیل درباره آن‌ها سخن گفته شده، حاکی از این واقعیت مسلم است که اقدامات سیاسی، دیپلماتیک، تبلیغاتی، امنیتی و خصوصاً تحرکات مرزی و نظامی عراق علیه ایران، با گذشت زمان به طور کمی و کیفی رو به گسترش بوده است.

تحرکات نظامی و مرزی رژیم بعثی و ارتش عراق، طی سال‌های یادشده، شامل: استقرار و جابجایی ادوات نظامی، تقویت پاسگاه‌های مرزی، حفر سنگر و مواضع نظامی، انجام فعالیت‌های مهندسی و احداث جاده، تقویت نیرو در طول نوار مرزی، انجام شناسایی و عکس‌برداری، تیراندازی‌های سبک و سنگین به سمت ایران و حتی تجاوز به خاک ایران و گرفتن اسیر از افراد نظامی و غیرنظامی ایرانی بوده است.

خوانندگان گرامی آنچه که در پیش رو دارند، مجموعه شماره ۲ سندنامه است که به موضوع معرفی اسناد مربوط به تجاوزات مرزی عراق به ایران قبل از شروع رسمی جنگ اختصاص یافته است. این اسناد، بخش کوچکی از تحرکات مرزی ارتش عراق در سال‌ها و ماه‌ها قبل از آغاز رسمی جنگ ایران و عراق در شهریور ۱۳۵۹ را نشان می‌دهد. البته بر اساس سه بازه زمانی فوق‌الذکر، اسناد این مجموعه دو بازه زمانی اول را شامل می‌شود و درباره بازه زمانی سوم که اتفاقاً علیرغم کوتاه مدت بودن، بیشترین اقدامات زمینه‌ساز جنگ از سوی عراقی‌ها در آن دو ماه صورت گرفت، هنوز سندی منتشر نشده است. ترتیب سازماندهی اسناد بر اساس تاریخ واقعه است که به دو دوره قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی قابل تفکیک می‌باشند. خویش‌تنداری مسئولان ایرانی و گوشزد کردن لزوم رعایت الزامات حسن همجواری بین دو کشور به مقامات عراقی، چه قبل و چه پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به خوبی در مفاد اسناد مذکور قابل استخراج است. متأسفانه مسئولان عراقی این خویش‌تنداری را حمل بر ضعف دانسته و آغازگر جنگی شدند که خسارات جبران‌ناپذیری بر دو ملت ایران و عراق وارد ساخت.

فاعتبرو یا اولی الابصار

مخبروی دریائی شاهنشاهی

از: ن. د. ش. و معاونت عملیاتی (مدیریت اطلاع رسانی)

محرمانه

شماره ۲/۲/۸۵/۳۰۰۱-۵۰۱

تاریخ ۲۰۲۶/۰۱/۰۴

پیوست

به: وزارت امور خارجه

موضوع: تردد بیگانهای عراقی

برابر اطلاع واصله از گارد ساحلی خسروآباد در ساعت ۱۲:۴۰ مورخه ۲۰۲۶/۰۱/۰۴ يك فروند ناوچه عراقی بشماره ۲ با سرعت خیلی زیاد و فاصله بسیار کم با دوربین چشمی از تاسیسات گارد ساحلی و پایگاه هوا دریایی خسروآباد شناسائی مینمودند و به اختطاری که در مورد کم نمودن سرعت به آن داده شد توجهی ننموده است. مراتب جهت استحضار و هرگونه اقدام لازم اعلام میگردد. ش

فرمانده نیروی دریائی شاهنشاهی. دریابان حبیب الله

[Handwritten signature]

گیرنده:

تیمسار ریاست ستاد بزرگ ارتشتاران (اداره دوم) جهت استحضار و اقدام لازم.

شماره پرونده	برگهها
۲۷۵	۳ ۶

محرمانه

۲۶/۰۱/۰۵

۱۱۴۸

[Handwritten numbers]

وزارت امور خارجه و جلايف - ش

اولیاد محرمات به خارج و برای اقلیم

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

خانم بیانی

[Handwritten notes and signatures]

شماره ۱۴ - ۵۰ - ۴۰۱ - ۵ - ۲۱

تاریخ ۱۸ / ۸ / ۲۵۲۷

تیمار

ژاندارمری کشور شاهنشاهی * رکن سوم دایره امور مرزی
موضوع تجاوز نیروهای عراقی به خاک شاهنشاهی وزارت کشور
ژاندارمری کشور شاهنشاهی
(تلفن محرمانه)

به : وزارت امور خارجه

پیرو شماره ۲/۳۰۱/۴۰۱/۵۰۱۶-۲۱/۵/۱۶-۲۵۲۷/۵

برابر گزارش فرمانده هنگ کرمانشاه :

- ۱- تعداد متجاوزین عراقی بیش از ۵۰ نفر و مسلح به تیربار و تفنگ بوده اند *
- ۲- در اثر سرایت آتش به خاک شاهنشاهی حدود ۴۰۰ متر مربع از مراتع ایران طعمه حریق گشته است *
- ۳- تاکنون ۶۹ عدد پوکه مربوط به تیراندازی عراقیان در خاک شاهنشاهی بدست آمده است *
- ۴- ضمن پی گیریهای متوالی که از طرف مرزبان نوسود بعمل آمده تاکنون مرزبان مقابل جهت مشاهده آثار تجاوز و تهیه صورت مجلس مشترك به محل نیامده است *
- ۵- به مرزبان نوسود ابلاغ شد که ضمن حفظ آثار تجاوز هر چه زودتر با مرزبان مقابل در محل حادثه ملاقات و با ارائه دلایل و مدارک و آثار بجای مانده موضوع را شدیداً " اعتراض و تعقیب مسببین واقعه و خوبیهای مقتول و پرداخت خسارت وارد به مراتع ایران و اعاده تفنگ مقتول را خواستار و مراتب را در صورت جلسه مشترك به امضا مرزبان مقابل برساند * خواهشمند است عقرر فرمائید از بهره اقداماتیکه از طریق آن وزارت بعمل آمده ژاندارمری کشور شاهنشاهی را آگاه سازند *

فرمانده ژاندارمری کشور شاهنشاهی * ارتشبد عباس قره باغی

سپهبد اقبائی

ازسوی

۲۷/۵/۱۸

۲۱/۱/۲۴۸۷

۲۷۰/۲۴

۱۹

محرمانه

از اداره محرمانه خارج و برای اقدام
به اداره اول ~~ارسال میگردد~~

فرم ۰۲۲۳ و ع

سفارت شاهنشاهی ایران

بغداد

محرمانه

۲۳ / ۱۰ / ۳۲
۲۱ / ۲ / ۶۴۵

شماره ۶۷۷-۶۷۷-۶۷۷
تاریخ ۱۹۲۸/۸/۱۴
پست ۲۰۴۲۷/۵۰/۲۱

مذكرة

یادداشت

تهدید لسفارة الشاهنشاهیة الایرانیة لیس
بغداد تحیاتها الی وزارة خارجة الجمهریة
العراقیة وبنامه علی ماوردت من الملتصقات
الایرانیة المختصة بتفدی بان تهدید لیس
الماعذ ۱۹۲۰ من بیوم ۱۹۲۸/۸/۵ اقام السراد
من الثوات الهیمة العراقیة بتخطی الحدود لی
المطلة الواقعة بین العمود الحدوی رسم
۸۰ والعمود رقم ۸۱ وتجاوزوا لسانة
خمسة متریالی داخل الاراضی الایرانیة
ثم بادروا باطلاق النار باتجاه دار بقایرانیة
من مخفرهای گرمه مؤلفة من ثمانية السراد
كانت تقم بواجباتها داخل الاراضی الایرانیة
وتعدوا المرتفعات الایرانیة بالقذائف الضخمة
وعلى الاثر قام مأموروا الحدود الایرانیة بالرد
على النار بالمثل وقد اصیب الجندی الایرانی
المکلف محمد رحیمی بطلق ناری اذت الی
وفاته واصیب احد المقایر الایرانیین وهدی
على حسینی بن محمد سلم بجروح وقد عاد
المتجاوزون الی داخل الاراضی العراقیة بعد
استیلاهم على سلاح الجندی القتل نوع ۳

سفارت شاهنشاهی ایران در بغداد
بما اظهار تعارفات خود بوزارت خارجه دولت
جمهری عراق احتراماً اشعار میگردانم و طبق
اطلاع حاصله از مقامات مربوطه دولت
شاهنشاهی در ساعت ۱۹۳۰ روز ۱۴ / ۱۰ / ۲۵۲۷
هدای از افراد نیروی زمینی ارتش عراق از بیمن
میله های مرزی ۸۱ و ۸۰ حدود پانصد متره
داخل خاک شاهنشاهی تجاوز و سوی ۸ نفر
از مأموران پاسگاه هانی گرمه که داخل خاک ایران
مشغول گشت بودند تیراندازی کردند و
همزمان وسیله خمپاره های منور طرف ارتفاعات
آتش گشودند مأموران مرزی ایران بتیراندازی آنان
پاسخ دادند و در نتیجه سرباز وظیفه محمد رحیمی
در اثر اصابت گلوله به قتل
رسیده و یک نفر دیگر را نیز بنسبام
علی حسینی نرزند محمد سلم بجرح شده
است متجاوزین پس از رسیدن
یک قبضه جنگ افزار 3 - 3 متعلق به
سرباز مقتول به خاک عراق عقب نشینی
کردند

خان دولتی
کتاب
مقتول از سرباز
لطفاً به بی بی بی
۶۳۸

از اداره محرمانه خارج و برای اقدام
به اداره اول ارسال میگردد

محرمانه

شماره پرونده	برگه
۲۷۰	۲۳

وزارت امور خارجه

اداره اول سياسي

شماره ۱۵۱۳۷۷۷۷

تاریخ ۱۳۵۸/۱۱/۲۱

پوست

جناب آقای عباس امیرانتظام - معاون محترم نخست وزیر -

برابر گزارش های شماره ۳۱-۵۰۱-۴۱۱ و ۳۱-۵۰۱-۴۰۱-۱۱۳۸۴ مورخ ۱۳۵۸/۱/۱۱ و اندامری کل کشور- رکن سوم دایره امور مرزی و گمرکات وزارت تلگرافی شماره ۵۹۳ مورخ ۱۳۵۸/۱/۱۳ اداره سوم ستاد کل ارتش ملی اسلامی ایران در مورد سه فقره تجاوز ما موران و هواپیماهای عراقی بمرز زمین و حریم هوایی ایران بشرح زیر:

- ۱- در تاریخ ۱۳۵۷/۱۲/۲۱ چهار فروند هلیکوپتر عراقی در منطقه آبادی کانی حوزه پاسگاه باسه مرزبانی مریان بحریم هوایی ایران تجاوز نمودند.
 - ۲- در تاریخ ۱۳۵۷/۱۲/۲۹ یک کپی گشتی کعبه در نوامری ما موران عراقی برخورد نموده در این برخورد یکی از مجاهدین از ناحیه صورت زخمی شد. ضمناً " ما موران عراقی در همان روز با خمپاره بسوی خاک ایران تیراندازی نمودند.
 - ۳- در تاریخ ۱۳۵۸/۱/۱۳ یک فروند هلیکوپتر عراقی به حریم فضایی ایران تجاوز نموده در سطح پائین برفراز شهرستان مهران و پاسگاه های گمرک و بهرام آباد پرواز کردند.
- باستحضار میرساند و اشعار میگرد:

در تاریخ ۱۳۵۸/۱/۱۵ آقای توفیق الجبوری وزیر مختار سفارت عراق در تهران از طرف اداره اول سیاسی بوزارت خارجه احضار و نسبت به تجاوزات ما موران و هواپیماهای عراقی اعتراض و زایشان خواسته شد تا از دولت متبوع بخواهند دستورات موکدی جهت جلوگیری از تکرار این قبیل تجاوزات به ما موران مرزی و مقامات مربوطه عراق صادر نمایند. به سفارت ایران در بغداد نیز دستورات داده شده است که بنوبت مراتب فوق را طی یادداشتی بوزارت خارجه عراق اعلام و خواستار صدور دستورات جهت منع تکرار تجاوزات مزبور شود.

از طرف وزیر امور خارجه

محمد باقر قزوینی

۲۷۰	۳
-----	---

Handwritten signature

بمانی
۵۸/۱/۲۰

وزارت امور خارجه

اداره اول سياسي
شماره ۶۷۵۸ / ۲۷
تاریخ ۱۳۵۸ / ۱ / ۲۷
پوست

یادداشت

وزارت امور خارجه دولت جمهوری اسلامی ایران با اظهار تعارفات خود به سفارت جمهوری عراق پیرو مذاکرات مورخ ۱۳۵۸ / ۱ / ۲۳ و زبیر مختاران سفارت احتراماً اشعار میدارد :
طبق اعلام مقامات مربوطه دولت جمهوری اسلامی ایران بتاريخ ۱۳۵۸ / ۱ / ۱۵ يك فروند هلیکوپتر عراقی بعدت . ۱ دقیقه با فاصله کم در آسمان ایران پرواز نموده و در منطقه مهران به عکسبرداری پرداخته است .
وزارت امور خارجه ضمن اعتراض به این عمل تقاضا دارد دستور فرمایند ترتیبی اتخاذ شود که در آتیه از چنین اقداماتی که مخایر روابط دوستانه موجود بین دو کشور است جلوگیری بعمل آید .
موقع را برای تجدید احترامات فائقه مفتنم میسازد .

صدرشود

سفارت جمهوری عراق - تهران

اسپی

شماره	تاریخ	پرونده
۴۷۰	۲۷	

وزارت امور خارجه

اداره اول سیاسی
شماره ۶۲۰۰۰۰۰۰۰۰
تاریخ ۱۳۵۸/۲/۲۸
پیوست

گزارش بحیث مقام عالی وزارت

موضوع: ربودن ۹ نفر از اهالی شهرستان مریوان توسط مقامات عراقی

بعرض میرساند :

گروهی از ساکنان شهرستان مریوان طی نامه مورخ ۱۳۵۷/۱۲/۲۲ که بحیث هیأت اجرائی شورای انقلاب اسلامی شهرستان مریوان ارسال داشته بودند ، اطلاع میدهند که ۹ نفر از اهالی شهرستان مذکور توسط هلیکوپترهای عراقی که در نوامبر مریوان و عراق فرود آمده بودند ، ربوده شده اند . مراتب بلافاصله طی تلگرام مورخ ۱۳۵۷/۱۲/۲۷ به سفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد منعکس شد و خواسته شد که هرچه زودتر در مورد چگونگی امر تحقیق و در مورد آزادی و بازگشت نامبردگان اقدام لازم بعمل آورند . در همین حال وزارت متبوع نیز مراتب را طی یادداشت مورخ ۱۳۵۷/۱۲/۲۸ به سفارت جمهوری عراق در تهران اطلاع داد و خواسته شد که نسبت به استخلاص اشخاص مذکور اقدام لازم را نزد مقامات عراقی بعمل آورند ، که تاکنون در این زمینه پاسخی نتویسد است .

مراتب جهت اتیجا حضور مقام عالی وزارت اشعار میگردد . ضمناً فتوکپی یادداشت مورد اشاره و تقاضا نامه اهالی شهرستان مریوان جهت مزید استحضار به پیوست ایفاد میگردد .

سرپرست اداره اول سیاسی

شماره پرونده	برگها
۲۷۰	۲۳

اول سیاسی

اداره

شماره

۵۸/۲/۲۰

تاریخ

پوست

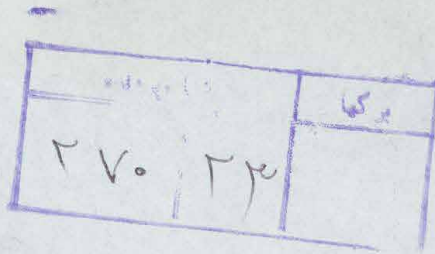
وزارت امور خارجه

گزارش به مقام عالی وزارت

موضوع: تجاوز مرزی از خاک عراق به آبادی کمینه و بیدرواز

ساعت ۱۲ صبح امروز سفیر عراق را بدفتر خود احضار و مفاد گزارش فرمانده گروهان نوسود منی برشلیه گلوله توپ از خاک عراق به آبادی کمینه و بیدرواز را با اطلاع ایشان رساندم و اضافه کردم که هر چند هنوز اطلاعی از تلفات جانی مهیقل در دست نیست ولی انفجار خمپاره خسارت زیادی به یک باغ وارد آورده است که پس از پایان بررسی مرزبان مسئول میزان آن جهت جبران خسارت با اطلاع ایشان خواهد رسید. با آقای سفیر عراق مخصوصاً گوشزد کردم که اینگونه پیشامدها، بهر علت که بروز کند، آرامش منطقه مرزی را بهم میزند که بصلاح هیچیک از دو دولت نیست و از ایشان خواستم که ضمن تحقیق درباره چگونگی امر از مقامات مربوطه عراقی بخواهند مراقبت تام بعمل آورند تا در آینده از تکرار اینگونه حوادث جلوگیری شود. ایشان گفتند از این پیشامد هنوز اطلاعی ندارید و اقدام لازم بعمل خواهند آورد.

سرپرست اداره اول سیاسی - حسن اقصام

تلفنگرام ۱۵۱، ۳۱۵۱

۵۸/۳/۱۸
بایر خانه وزیر امور خارجه

وزارت امور خارجه

اداره رمز

۵۸/۳/۲۳

۱/۲۷ ۴۱

۱۱ ۱۲ ۱
۱۰ ۲
۹ ۳
۸ ۴
۷ ۵

تلگراف کشف از وزارت کشور بتاريخ ۱۸/۳/۵۸ شماره ۳۳۳۳

وزارت امور خارجه

کنارنهر خین فاصله ۵ کیلومتری خرمشهر دیشب بعد از نیمه شب مرزداران عراقی از آنطرف نهر با خمپاره به مدت ده دقیقه بداخل خاک ایران شلیک کردند ، خوشبختانه تلفاتی نداشته و سانحه ای اتفاق نیفتاده است.

۱۳۵۸/۳/۱۸

وزارت کشور

فانم کجایی

۲/۳۳

ع ۱۴۰۵

مطالعه

رئیس هیئت مدیره دادی امیر ایرانی

بنیاد

در رتبه های عالی
در نظر داشته باشید
۱۴۰۵

۵۸،۳،۲۰

ساعت ۱۲۰۵

ادل

وزارت امور خارجه

شماره
تاریخ ۵۸/۳/۱۹
ساعت

تلگراف به سفارت ایران - بغداد

خواهشمند است دستور فرمایند نفردوم سفارت ~~تکرات~~ فوراً با
 معاون وزارت خارجه ملاقات و نسبت به حملات و تجاوزاتیکه از ناحیه نیروهای
 عراقی اخیراً^۱ بسرزمین ایران صورت گرفته است شدیداً^۲ اعتراض و یادداشت
 زیراتقدیم دارد نقطه (سفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد با اظهار
 تمایزات خود به وزارت خارجه جمهوری عراق^۳ به توجه به حملات و تجاوزاتیکه
 به نیروهای عراقی اخیراً^۴ بسرزمین ایران صورت گرفته و نظرباینکه ازاین
 لحاظ^۵ نسبت باین اعمال که باروح برادری و حسن همجواری فیما بین هیچگونه
 هماهنگی ندارد بلافاصله بسفیر جمهوری عراق در تهران اعتراض و دراین مورد توضیح
 خواسته شد ولی تا این تاریخ هیچگونه جوابی واصل نگردیده است سفارت
 جمهوری اسلامی لازم میداند بدینوسیله مراتب ناخوشنودی و اعتراض دولت
 موقت جمهوری اسلامی را دراین مورد تکرار و اعلام دارد کماکان بیصبرانه در
 انتظار پاسخ رسمی مقامات عراقی میباشند نقطه سرسطر فرصت را برای
 تجدید احترامات فائده معتنم میشمارد نقطه)

منوچهر داودی

فناوری اطلاعات

۱۰۵۲
۵۸/۳/۱۹

ادل

از - مرزبانی جمهوری اسلامی ایران در نوسود

شماره - ۵۰۱/۰۳/۴۴/۴/۴

به - جناب آقای مرزبان و فرماندار محترم جمهوری عراق در حلبچه

تاریخ ۱۳۵۸/۳/۲۱

ضمن درود و احترام

مایلم به اطلاع همکار محترم برسانم گزارش واصله حاکیست روز جمعه ۱۳۵۸/۳/۱۸ شمسی یک فرونده هواپیمای عراق از نوع میگ روسی ضمن تجاوز به فضای جمهوری اسلامی ایران در حوزه استحفاظی منطقه قشلاق و جوانرود ایسرا ن بقاصله ۸۰ کیلومتری خط مرز از توابع شهرستان پاوه مبادرت به بمباران دوقریه نورانی و آماهی ایران رانموده که به علت صعب العبور بودن منطقه تاکنون از مقدار تلفات و خسارات وارده اطلاعی در دست نیست . لذا ضمن اعتراض شدید باین عمل خلاف شرع و قانون از همکار محترم خواهشمند است دستور فرماید برای تحکیم هر چه بیشتر روابط حسنه موجود در این مورد بررسی دقیق معمول و اقدامات مقتضی در خصوص این قبیل افراد خاطی اتخاذ و بپهره راسریما " اعلام فرمایند %

سرگرد محمد سپاسی

مرزبان جمهوری اسلامی ایران - در منطقه نوسود

۱-۵

شماره

تاریخ ۱۳۵۸/۳/۲۲

یادداشت

سفارت جمهوری عراق در تهران با اظهار تعارفات خود بوزارت امور خارجه دولت موقت جمهوری اسلامی ایران احتراماً و با اشاره به یادداشت شماره ۲۳/۹۹۶-۱/۲۷۰ مورخ ۱۳۵۸/۳/۱۹ آنوزارتخانه محترم و با توجه به روابط حسن همجواری که جمهوری عراق علاقتند به آنست و در تأیید حسن نیت موجود قبلاً با اطلاع دولت جمهوری اسلامی ایران توسط سفارت ایران در بغداد و همچنین از طریق سفارت جمهوری عراق در تهران رسانیده شده بود که واحدهائی از نیروهای عراقی در نزدیکی مرزهای ایران البته در داخل خاک عراق بتعقیب گروهی از یانگیان میپردازند و روش نمودیم که قبلاً این مراتب را باستحضار رسانیم تا در صورت بروز حوادثی چگونگی مورد بهره برداری واستثمار رسانه های گروهی وتبلیغاتی مقرر قرار نگیرد .

لیکن با کمال تأسف آنچه را پیش بینی مینمودیم اتفاق افتاد زیرا خیر حوادث بطوری منتشر شد و بنحوی مورد بهره برداری رسانه های گروهی قرار گرفت که نشان میدهد آفادگی کامل برای آن داشتند تا نشان دهند روابط حسن همجواری میان دو کشور ما غیر طبیعی است . دولت جمهوری عراق که قبلاً مراتب مربوط بقصد خویش را از اقداماتی که میخواست بعمل آورد با اطلاع دولت جمهوری اسلامی ایران رسانید احتمال وقوع خطا واشتباه غیر عمدی را در صد نظر داشت ولذا احتمال وقوع خسارات جانی ومالی متوقع بود که موجب تأسف دولت جمهوری عراق است . در عین حال میزان خسارات وزیان های وارده نیاز باثبات دارد آنهم با همان روحیه مثبتی که میل داریم در روابط ما همچنان باقی بماند .

این سفارت موقت را مفتتم شمرده احترامات فائقه را تجدید مینماید

۵۸۰۰۲
۱/۱۵۹۹۹
۲
۱
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰

وزارت امور خارجه دولت موقت جمهوری اسلامی ایران - تهران

اداره دبیرخانه
شماره
تاریخ
پست

شماره پرونده	برگه
۲۷۰	۳

دولت موقت جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور خارجه

۵۸/۲/۲۶
۱/۲۹۸۷
۱۰ ۲
۹۰ ۲
۸ ۲
۷ ۱ ۰

بیت الله بن علی علیه السلام
بیت الله بن علی علیه السلام

محرمانه = فوری

الله اشهد

سفارت جمهوری اسلامی ایران
بغداد

برابر گزارش ژاندارمری کردستان ، ساعت ۱۴۰۰ الی ۱۵۰۰
امروز ، دوفرونده هواپیمای عراقی به مرکز کشور جمهوری اسلامی
ایران تجا وزودر منطقه دزلی - مریوان اعلامیه هائی را پخش
مینماید که در آن قید شده است که در هر نقطه ای از خاک کشور
جمهوری اسلامی ایران که قیاده های موقت (بارزانی ها) و
عناصر جلال طالبانی سکونت اختیار نمایند مستقر گردند
بمباران خواهند شد .

لطفا " فوری با مقامات مسئول دولت عراق تماس گرفته
و اعتراض شدید خود را نسبت به این عمل دولت عراق ابـراز
دارید .

وزیر امور خارجه - دکتر ابراهیم یزدی

تاریخ

مقام

۱۱۰۸
۵۱, ۳, ۲۴

لا اله الا الله
محمد رسول الله
۱۱۰۸
۵۱, ۳, ۲۴

وزارت امور خارجه
رونوشت

اداره
شماره مسلسل
۱۳۷۰-۲۴۱۳۴۲
تاریخ
۱۳۵۸/۴/۲
پوست

پاسادداشت

وزارت امور خارجه با اظهار تعارفات خود بسفارت جمهوری عراق در تهران
احتراماً "بر اساس اطلاعات رسیده از مقامات مربوط دولت موقت جمهوری اسلامی ایران
اشعار مبدار دارد :

۱- ساعت ۲ با تعداد روز ۱۸/۲/۱۳۵۸، در محل صبحه مرزی ۱/۴، از داخل
خاک عراق، بارگبار گلاشینگک بسوی يك اتوبیل گشتی حامل فرمانده گروهان و سرپرست
پاسداران انقلاب ایران و دهه ای پاسدار تیراندازی شده است *

۲- ساعت ۹ صبح روز ۲۰/۷/۱۳۵۸، يك فروند هلیکوپتر عراقی بفرمان پاسگاه مرزی
اروند کنار پروازوسپس بسوی فضای عراق حرکت نموده است *

۳- در تاریخ ۲۱/۲/۱۳۵۸، از جانب سرنشینان يك اتوبیل سواری عراقی
با گلاشینگک بسوی ماموران گشت پاسگاه مرزی مومنی ایران تیراندازی شده است *
در نتیجه اقدام متقابل ماموران ایرانی، اتوبیل منور متوقف و سرنشینان آن متسواری
شده اند * از داخل اتوبیل، کارت شناسایی مالك آن بنام حمود دورقی بدست آمده
است *

وزارت امور خارجه ضمن اظهار این قبیل تجاوزات و تیراندازیهما، انتظار دارد
آنسفارت محترم مراتب را بمقامات مربوط جمهوری عراق منعکس و توجه آنان را به لزوم
صدور ستورات فوری برای جلوگیری از این گونه اقدامات که موجب برهم زدن آرامش
مناطق مرزی میشود معطوف و از نتیجه وزارت امور خارجه را آگاه فرمایند *
موقع را مشتتم شمرده احترامات فائقه را تجدید مینماید *

سفارت جمهوری عراق - تهران

رونوشت برای اطلاع بسفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد ارسال میشود *
وزیر امور خارجه

رونوشت بازگشت بنامه های شماره ۲۲ و ۴۳/۷۷/۴۰۱/۱۱۴۴۳ مورخ ۲۸/۳/۱۳۵۸ و
شماره ۱۴/۵۰/۱۴۰۱/۴۶۲۲ ایژانید امری کل کشور ارسال میشود *

وزیر امور خارجه

۲۴-۲۳

صالحی کرد
رادر
۲۰۵۱

وزارت امور خارجه
رونوشت

اداره
شماره اول سیاسی ۲۷۰-۲۴/۱۲۰
تاریخ ۱۳۵۸/۴/۲۲
پست

پسداد داشت

وزارت امور خارجه با اظهار تعارفات خود سفارت جمهوری عراق در تهران - ایران ، احتراماً " بر اساس اطلاعات رسیده از مقامات مربوط دولت موقت جمهوری اسلامی ایران اشعار میدارد :

در ساعت ۲۲ و چهل دقیقه روز ۲۶/۲/۱۳۵۸ ، نیروهای عراقی با تقویت یگانهای مرزی خود ، پاسگاههای مرزی نئ خضر - رضا آباد - ملاله - انجره و کلب خوا جسم (در نوار مرزی ایلام) نزدیک شده و پس از محاصره پاسگاه نئ خضر ، سفارت پاسگاه تهراندازی نموده اند .

حواشیهای عراقی نیز در ۲ مرحله ، در مرحله اول پنج هواپیمای و در مرحله دوم و سوم دو هواپیمای ، بر فراز پاسگاههای ایران پرواز کرده و ضمن خود را با علامت چراغ بسوی پاسگاههای مرزی ایران هدایت نموده اند .

وزارت امور خارجه انتظار دارد آن سفارت محترم مراتب را بمقامات مربوطه جمهوری عراق منعکس و توجه آن مقامات را به لزوم انجام اقدامات فوری برای جلوگیری از این قبیل تجاوزات و تهدیدات که آرامش مناطق مرزی را متزلزل نموده است معطوف و نتیجه را باین وزارت اعلام فرماید .
مطلع را مستقیم شمرده احترامات فائقه را تقدیم مینماید .

مهر سردار
مهر
۱۳۵۸
۴
۲۲

سفارت جمهوری عراق - تهران - ایران

رونوشت برای اطلاع سفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد ارسال میشود .
وزیر امور خارجه

رونوشت با زنگشت به تلگراف کشف شماره ۱۷۰۱/۹/۶۵۵ مورخ ۱۳۵۸/۳/۲۵ بژاندارمری کل کشور ارسال میشود .

وزیر امور خارجه

تاریخ ثبت	۲۳
شماره ثبت	۲۷۰

وزارت امور خارجه
رونوشت

بسمه تعالی

اداره
شماره اول سیاسی
تاریخ ۱۳۵۸/۳/۱۸
پست ۱۳۵۸/۳/۲۰

بسماد است

وزارت امور خارجه با اظهار تعارفات خود سفارت جمهوری عراق در تهران، احتیاطاً بر اساس اطلاعات رسیده از مقامات مربوط دولت وقت جمهوری اسلامی ایران اشمسار میدارد:

- ساعت ۱۰ بیست دقیقه روز ۱۳۵۸/۳/۲۷، تعداد دو فروند هواپیمای شکاری عراق، ضمن تجاوز و غلبه هوایی ایران، چند بار بر فراز ایستگاه مرزی طلایه جدید ایران پرواز و سپس بغضای عراق مراجعت نمود هاند.

- ساعت ۲۲ مورخ ۱۳۵۸/۴/۹، تعدادی هواپیمای عراقی در نوار مرزی و بر فراز شهر میهران پرواز و مدت با انجام مانورهای نمود هاند.

وزارت امور خارجه ضمن اعتراض باین قبیل تجاوزات، از آن سفارت محترم انتظار دارد مراتب را مقامات مربوط جمهوری عراق اعلام نمایند تا در اسرع وقت دستور لازم جهت جلوگیری از این قبیل پروازها صادر و توضیحیه را باین وزارت اعلام فرمایند.

شماره پرونده	
۲۷۰	۳

موقع رامفتنم شروع و احترامات فائده را تجدید مینماید به کی
سفارت جمهوری عراق - تهران

رونوشت بازگشت بنامه های شماره ۱۴/۵۰/۴۰۱/۱۱۴ مورخ ۱۳۵۸/۴/۱۰

و ۲۰/۵۰/۴۰۱/۱۱۴ مورخ ۱۳۵۸/۴/۲ و تلفنگرام شماره ۷۸۲/۲۹/۱۷۰ مورخ

مورخ ۱۳۵۸/۴/۱۰ برای اطلاع به ژاندارمری کل کشور ارسال میشود.

وزیر امور خارجه

رونوشت برای اطلاع سفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد ارسال میشود.
وزیر امور خارجه

تاریخ ۱۳۵۸/۳/۲۷
شماره ۲۷۰
پست ۱۳۵۸/۳/۲۰

مهر سردار
مظفر
۱۸
مهر سردار
مظفر
۱۸

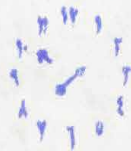
محرمانه

فوری	طبقه بندی	صفحه	از	صفحه
	آنگهی خبر	شماره	از	نسخه
		تاریخ	از	نسخه
		پیوست	به وزارت امور خارجه	
		گیرندگان	از اداره دوم ستاد مشترک (۱۵۳هـ)	
	بازگشت ببرد	موضوع تجاوز هواپیمای عراقی		

یک فروند هواپیمای در ساعت ۲۲۵۰ گرینویچ مورخه ۱۳۵۸/۴/۲۹ با سرعت ۴۲۰ ناتیکال
مایل در ساعت و ارتفاع ۲۷۰۰ پادرموقعیت ۳۱۵۰ شمالی و ۴۷۳۵ شرقی (کروکی پیوست)
وارد قلع و فضا سی ایران گردیده است.

۵۸/۵/۱۰

۵۰۳۵

محرمانه

۵/۱۰

از اداره محرمانه خارج و برای اقدام

به اداره (۱) ارسال میگردد
ملاحظات

محرمانه

طبقه بندی

۱۱۹۲ - الف . ض

وزارت امور خارجه

باسمه تعالی

اداره اول سیاسی
شماره ۲۲۰۶ / ۲۳ - ۱۲۷۰
تاریخ (۳۱ / ۵ / ۱۳۵۸)
پیوست

سفارت جمهوری اسلامی ایران - بغداد

بنا بر اطلاع رسیده از مقامات جمهوری اسلامی ایران :

- * ساعت ۲ بامداد روز ۲۷ / ۴ / ۱۳۵۸ ، حدود پانزده نفر با حمایت و پشتیبانی عناصری از خاک عراق بایران وارد و تعداد چهار عدد موشک بسوی پاسگاه موقت ایران پرتاب نموده اند .
- مهاجمین بر اثر مقابله مأمورین مرزی ایران متواری شده لیکن تعدادی مهمات بشرح زیر در خاک ایران باقی گذاشته اند :
- یک قبضه مسلسل کلاشینکف با ۲۴ تیر فشنگ و خشاب
- یک عدد مین ضدتانک تی - ام الف ۶
- چهار قبضه موشک انداز آر - بی - جی ۷ ، با ۸ عدد گوله و ۱ عدد حرج آن .*

خواهشمند است دستور فرمایند طی یادداشتی مراتب به وزارت خارجه عراق اعلام و تذکر لازم در این خصوص داده شود .

وزیر امور خارجه

۱۳۵۸ / ۵ / ۳۱

۲۲ - ۲۳

۵۱۱۸۵

وزارت امور خارجه

اداره رمز

تلفون: ۸۲۸۳
تلفون: ۸۲۸۳
اداره رمز

تلگراف کشف از ژاندارمری بتاريخ ۱۲/۸/۵۸ شماره ۸۲۸۳

بسمه تعالی

از: مرکز فرماندهی ژاندارمری (ژاجا)

۱/۱۷

مخبره
از: مرکز فرماندهی ژاندارمری (ژاجا)
ب: وزارت امور خارجه
ب: تيمسار رياست ساجا
ب: تيمسار فرماندهی ساجا
ب: تيمسار فرماندهی ژاجا
وسيله ناحیه کردستان

به: جناب آقای نخست وزیر

رونوشت: وزارت کشور

رونوشت: وزارت امور خارجه

رونوشت: تيمسار رياست ساجا

رونوشت: تيمسار فرماندهی ساجا

رونوشت: تيمسار فرماندهی ژاجا

پیرو شماره ۵۵-۵۳-۰۹-۶۰۶-۱۱۶/۸/۵۸ گزارش ناحیه
ژاندارمری ارومیه مستند به اعلام ستون عملیات مستقر در اشنویه حاکیست
آخرین خبر و اطلاع موثق حاکیست ضد انقلاب بیون وسیله افراد عراقی تقویت
شده و نیرو از طریق کلاشین و راهی که خود ضد انقلاب بیون وسیله بولد و زد
کشیده اند وارد اشنویه شده و کلیه سلاح سنگین آنها بسمت یگانهای
ژاندارمری مستقر در اشنویه روانه گردیده در حالیکه مواضع ژاندارمری
از نظر دفاعی ضعیف بوده و ستون از نقطه نظر آماد یک و پنج سخت
در مضیقه است. فرمانده ستون عملیات جهت پیشگیری از سقوط
پادگان و وقوع تلفات سنگین درخواست نموده است:

X

وزارت امور خارجه

اداره رمز

تلگراف کشف از تاریخ شماره

- ۲ -

۱- یگانهای موجود در اشنویه بایک گروهان تانک و یک دسته آتشبار تقویت شوند چون از سه دستگاه تانک موجود یک دستگاه آن در اثر اصابت خمپاره از کار افتاده است.

۲- انسداد راههای ماشین رو شیرخوان و کلاشین که تقویت نیروی دشمن هر لحظه از طریق راه مذکور بیشتر میشود و بمباران هوایی جاده مذکور
۳- شبانه و فروند فانقوم به منظور شکستن دیوار صوتی و روشن نمودن منطقه به اشنویه اعزام گردد.

۴- اعزام یک نفر پزشک جراح همراه امکانات پزشکی به اشنویه

۵- ارسال مهمات ۳ - کالیبر ۵۰ - خمپاره انداز ۶۰ - ۸۱ و ۱۲۰ میلیمتری - موشک ۵/۳ اینچی - گوله تفنگ ۱۰۶ - فشنگ ۱۴/۵ - ۷/۶۲ روسی برای نفربرها و نارنجک تفنگ نارنجک انداز .
۶- ارسال هواپیما و هلی کوپتر بمنظور تخلیه زخمی ها و شهید شدگان از اشنویه .

خواهشمند است مقرر فرمایند اقدام مقتضی و فوری در جهت خواسته های ستون عملیات اشنویه معمول دارند .

۵۲-۰۹-۶۰۶-۱۶/۸/۵۸

افسر جا نشین ژاجا - سرهنگ ایرانی

ساعت ۲۰۰ .

وزارت امور خارجه

بسمه تعالی

اداره ۳۵۵۴ / ۱۳۷۷ - لنگر
شماره اول سیاسی
تاریخ ۵/۸/۷۷
پیوست

یادداشت

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با اظهار تعارفات خود به سفارت
جمهوری عراق در تهران، احتراماً بنا بر اطلاعات رسیده از مقامات مربوط جمهوری
اسلامی ایران اشعار میدارد :

ساعت ۲۳ روز ۲۰/۷/۸۱۳۵، عده‌های افراد مسلح بسوی مأمورین گشتی
ایران در ده کیلومتری سرپل ذهاب تیراندازی و سپس بداخل خاک عراق متواری شده‌اند،
در این حادثه ۱۰ نفر از مأمورین مرزی ایران مجروح شده‌اند.

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، ضمن ابراز تأسف - تعجب، اعتراض
بحمایتی که از این قبیل مهاجمین و افراد مسلح بعمل می‌آید از آن سفارت محترم تقاضا
دارد از مراجع مربوطه جمهوری عراق خواستار شوند هر چه زودتر دستورات مقتضی
جهت معانعت از این گونه اقدامات بعهدده مأموران مرزی آن دولت صادر و نتیجه
را باین وزارت اعلام فرمایند.

موقع رامفتنم شمرده احترامات فائده راتجدید مینماید.

سفارت جمهوری عراق - تهران

گیرنده رونوشت
سفارت جمهوری اسلامی ایران در بغداد برای اطلاع و اقدام مشابه

سفارت جمهوری اسلامی ایران
بغداد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره ۹۴/۹۴-۹۲
تاریخ ۱۳۵۸/۱/۲
پرویت

یادداشت

مذکره

سفارت دولت جمهوری اسلامی ایران در بغداد با اظهار تعارفات خود به وزارت خارجه دولت جمهوری عراق احتراماً اخطار میدارد: بنا بر اطلاعات رسیده از مقامات مربوطه جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ۵۸/۸/۱۱ ماه مورین عراقی بداخل خاک ایران وارد و پاسگاه هلاله رامحاصره نموده اند همین گزارش حاکی است که مهاجمین یادگامیون ارتشی به پاسگاه مزبور حمله کرده اند که بر اثر مقابله ماهورین مرزی ایران بداخل خاک عراق متواری شده و یکی از گامیونها را نیز که اسبب دیده بود با خود به عراق برده اند.

این سفارت ضمن اعتراض به اقدام مذکور از مقامات مربوطه جمهوری عراق انتظار دارد در اسرع وقت باین گونه تجاوزات و تحریکات که اخیراً شدت یافته است رسیدگی و جهت مسانعت از این اقدامات که

تهدی سفارت جمهوری اسلامی ایرانیه فی بغداد تحیاتهاالی وزارت خارجه الجمهوریه العراقیه و تتعرف باشعارها:

بناء علی المعلومات الواردة من الجهات المختصة فی الجمهوریه الاسلامیه ایرانیه بان عددا من المأمورین العراقیین دخلوا بتاريخ ۲۹/۱۱/۵۸ داخل الأراضي ایرانیه وطوقوا سفیر شرطه هلاله و هجموا القریه بسان المهاجمین الذین جاؤوا الی المحل المذكور بواسطه سیارتین عسکریین اقتحموا المركز المذكور الا انهم لا ذوا بالفرار عند مشاهدتهم مقابله ماهورین الحدود ایرانیین ودخلوا الأراضي العراقیه واضطربوا معهم احدی السیارتین التي مطلبتلا صابتها فی الحادثه.

فی الوقت الذی تحت هذه السفاره علی هذه الاجراءات و تأمیل من الجهات العراقیه المختصة ان تضع حدا لهذه التحریکات والاسفزازات التي اشعلت فی الاونه الاخیره بالشعره الممكنه.

۵۸/۹/۵
۲۱/۸/۹۹

۲۷۰	۲۲۱	۱۵۰
-----	-----	-----

۹۲٪
از ادامه محرمانه خارج و برای ات ۹۲٪
کول سلسله ایستگاه

سفارت جمهوری اسلامی ایران

بغداد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ۴ -

شماره
تاریخ
پیوست

با سفاد موافقتنامه های موجود بین
ایران و عراق مفایست دارد دستورات
موهیدی صادر فرمایند .
موقع را برای تجدید احترامات فائقه
مختتم همسازد .

والتحقیق و اصدار الاوامر اللازمه والمؤده .
وان هذه الاجراءات هی مخالفه للاتفاقیات
المعقوده بین ایران والعراق .
تتهیز المظاره الفرصه للعراق عن فسابق
تقدیرها واحترامها .

وزارت خارجه دولت جمهوری عراق

وزاره خارجیه الجمهوریه العراقیه

رونوشت عطف به رونوشت یادداشت شماره ۲۳/۳۶۶۶-۱/۲۷۰ مورخ
۱۳۵۸/۸/۱۶ جهت استحضار وزارت امور خارجه - اداره اول سیاسی ایفاد
میگردد .

سفیر جمهوری اسلامی ایران - سید محمود دهگانی

شماره ۱۱۴۸۲/۴۱/۵۰/۷۰

تاریخ ۵۸/۱۰/۱۷

پیوست

از: ژاندارمری جمهوری اسلامی ایران . اداره مرزبان

به: نخست وزیری (معاونت در امور انقلاب)

ژاندارمری کشور

(تلفن)

موضوع: تیراندازی

محرمانه

گزارش مرزبان قصر شیرین گویاست:

ساعت ۱۵۳۰ روز ۵۸/۱۰/۱۵ عده ای افراد مسلح عراقی با سلاح سنگین قریه باباهادی و اطراف آنرا که از توابع قصر شیرین میباشد زیر آتش قرار داده که متقابلاً پاسداران مستقر در قریه مذکور به آتش عراقی ها پاسخ میدهند تیراندازی ساعت ۱۶۳۰ بدون تلفات جانی پایان یافت مرزبان در گزارش خود بی افزایشی که وسیله پاسداران انقلاب قریه باباهادی - تقویت شده و پاسگاه مرزی دارخور نیز از سوی هنگ ژاندارمری قصر شیرین تقویت شده است دستور داده شد در این مورد به مرزبان مقابل اعتراض نمایند . الف

فرمانده ژاندارمری جمهوری اسلامی ایران . سرتیپ الیاس دانشور

از سوی

سرتیپ شکیبائی

گیرندگان:

وزارت امور خارجه جهت استحضار.

وزارت کشور

نسخه نامه به...

۱۲

از اداره مرزبان خارج برای اقدام
اولین بار ارسال میگردد

۵۸/۱۰/۲۰

۴۹۸۴۸/۱۱/۴۸

۱۲
۱۰
۹
۸
۷
۶
۵
۴
۳
۲
۱

شماره پرونده	۲۷۰
تاریخ	۱۳

محرمانه
اقدام کننده: سرگرد آیدانا

فرم ۰۰۶۵-ع

یادداشت

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران تعارفات خود را به سفارت جمهوری
عراق اظہار و احتراماً پیرو یادداشت شماره ۱۸۰/۱۶۱۶/۳۳/۴۲۴ مورخ
۱۳۵۸/۸/۲۲ - اشعار میدارد :

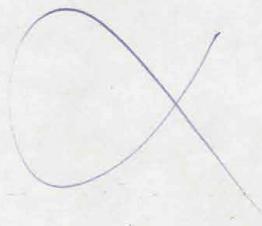
ببررسیهایی که ضمن نقشه برداری بمقیاس یک هزارم (۱ : ۱۰۰۰) از منطقه
بین علائم موزی ۲۲/۶ و ۲۲/۶ A بعمل آمد معلوم شد که با توجه به شرح مسیر
خط موز زمینی ایران و عراق که خط الراس جبل حمورین در حد فاصل علائم مذکور
مرز ایران و عراق تشکیل میدهد - مامورین عراقی در خاک ایران در منطقه
بمساحت حدود پنج هکتار مبادرت به ایجاد تاسیساتی از قبیل جاد - لوله نفت -
کمپینگ دفتر کار و منازل مسکونی جهت مهندسين و کارگران مامور حفاری چاههای
نفتی نمود هاند .

موزیان دهلران ضمن اعتراض به موزیان عراق از او خواسته است که از ادامه
فعالیت مامورین عراقی در خاک ایران جلوگیری نماید لیکن تاکنون از طرف مامورین
موزی عراق در این خصوص اقدامی بعمل نیامده است .

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران ضمن اعتراض شدید به اینگونه اقدامات
مامورین عراقی از آن سفارت محترم انتظار دارد هر چه زود تر مراتب را بمقامات مربوطه
جمهوری عراق اعلام تا در اسرع وقت دستور لازم نسبت بتوقف فوری هرگونه عملیات
صادر و رمورد جمع آوری و تغییر مکان فوری تاسیسات مستقر در خاک ایران بلا درنگ
اقدام نمایند و از نتیجه اینوزارت را مستحضرفرمایند .

موقع را برای تجدید احترامات فائقه مفتنم میشمارد .

سفارت جمهوری عراق - تهران

تلفنگرام

وزارت امور خارجه

اداره رمز

نفر
۱۱/۲۰

تلگراف کشف از ژاندارکن سوم بتاريخ ۱۱/۱۱/۵۸ - شماره (۱۳۲۸) مرکز فرماندهی

بسمه تعالی

۱۹۵۷۲

به ینخست وزیری

رونوشت: جناب آقای فروهر

رونوشت: وزارت امور خارجه

رونوشت: وزارت کشور

رونوشت: ت. ر. سماجا

۵۸/۱۱/۲۹ ۵۸/۱۲/۲۴
۱۱۸۵۷۵
وزیرخانه وزیر امور خارجه

پیرو شماره ۳۲۸۸-۲۹-۷۰۱-۵۸/۱۱/۱۸ - برابر گزارش

ناحیه ژاندارمری کرمانشاه:

۱- مردم روستاها به هنگ ژاندارمری مراجع نمود مقابل فشار مهاجمین برای بردن آنها بخاک عراق کسب تکلیف نموده اند.

۲- مرکزگروهان گردنو تا ساعت ۲ بامداد با مهاجمین درگیر بوده و در اثر برخورد گلوله آربی جی هفت به دیوار ساختمان نیمی از دیوار شکست برداشته و کلیه شیشه های ساختمان شکسته است لکن پرسنل ^{حمله} ژاندارمری با آتش شدید مهاجمین رافع نموده اند.

۳- پاسگاه ژاندارمری تله کوه با وجود تخلیه نیروهای ارتش از باوی سی تا ساعت ۳ بامداد درگیر بود و خورد با مهاجمین مسلح بوده است.

۴- جنازه یک نفر پاسدار در داخل گودالی بین راه گردنو و سرییل زهاب پیدا شده است.

شماره پرونده	تاریخ
۲۷۰	۲۴

۱۱/۲۴
۱۱/۲۵
۱۱/۲۶

۱۱/۲۴
۱۱/۲۵
۱۱/۲۶
۱۱/۲۷
۱۱/۲۸
۱۱/۲۹
۱۱/۳۰
۱۲/۱
۱۲/۲
۱۲/۳
۱۲/۴
۱۲/۵
۱۲/۶
۱۲/۷
۱۲/۸
۱۲/۹
۱۲/۱۰
۱۲/۱۱
۱۲/۱۲

جناب وزیر امور خارجه
 جناب وزیر اعظم
 ارادار اداری
 ۱۲/۲۲/۵۸

شماره پست ۱۲۵
 وزارت امور خارجه
 اداره رمز
 تلگراف کشف از با چار کمن ۳ تاریخ ۱۲/۲۲/۵۸ شماره ۱۴۷۲۳
 مرکز فرماندهی

بسمه تعالی

۵۸/۱۲/۲۲
 ۵۸/۱۲/۲۴
 ۱/۱۵۴۷۹
 ۱۱ ۱۲ ۱
 ۱۰ ۲
 ۹ ۳
 ۸ ۴
 ۷ ۵
 ۶ ۶
 ۵ ۷
 ۴ ۸
 ۳ ۹
 ۲ ۱۰
 ۱ ۱۱
 ۰ ۱۲

به : دفتر ریاست جمهوری
 رونوشت جناب آقای فروهر وزیر مشاور
 ریاست دفتر امور انقلاب
 وزارت امور خارجه
 وزارت کشور
 تیمسار ریاست سماجا

گزارش ناحیه ژاندارمری کرمانشاه حاکی است در ساعت ۱۲/۳۰ روز
 ۵۸/۱۲/۱۶ مامورین پاسگاه خسروی با شنیدن صدای تیراندازی از
 حوالی میله مرزی شماره ۵۲ بمحل مزبور عزیمت مشاهده میکنند گروهی در
 حدود یکصد نفر از افراد مسلح عراقی با سنگر بندی در پشت میله های مزبور
 با اسلحه های سبک و سنگین بسوی خاک ایران تیراندازی مینمایند که
 مامورین نیز متقابلا به آتش آنان پاسخ داده و درگیر میشوند و با ورود نیروی
 کمکی از قصر شیرین و ادامه درگیری بمدت ۴ ساعت متجاوزین عقب نشینی
 ضمنا به نیروی خودی آسیبی وارد نشده است . مراتب جهت آگاهی اعلام
 میگردد .

۱۲/۲۲/۵۸

فرمانده ژاجا ۵۸/۱۲/۲۲-۱۷۰۱/۲۹-۴۱۴۸

سرتیپ دانشور
 جناب الفلاح
 ۱۲/۲۲/۵۸

ارادار اداری

ساعت ۰۰۰

۱۲/۲۲/۵۸

وزارت امور خارجه
جمهوری اسلامی ایران
بسم الله الرحمن الرحيم
شماره ۱۱۴۴۲
تاریخ ۱۳۵۹/۰۸/۲۲
موضوع: ...

وزارت امور خارجه
جمهوری اسلامی ایران
بسم الله الرحمن الرحيم
شماره ۱۱۴۴۲
تاریخ ۱۳۵۹/۰۸/۲۲
موضوع: ...

بسم الله الرحمن الرحيم
وزارت امور خارجه
جمهوری اسلامی ایران
شماره ۱۱۴۴۲
تاریخ ۱۳۵۹/۰۸/۲۲
موضوع: ...

بسم الله الرحمن الرحيم
وزارت امور خارجه
جمهوری اسلامی ایران
شماره ۱۱۴۴۲
تاریخ ۱۳۵۹/۰۸/۲۲
موضوع: ...

این اسناد، بخش کوچکی از تحرکات مرزی ارتش عراق در سال‌ها و ماه‌ها قبل از آغاز رسمی جنگ ایران و عراق در شهریور ۱۳۵۹ را نشان می‌دهد. خویشتنداری مسئولان ایرانی و گوشزد کردن لزوم رعایت الزامات حسن همجواری بین دو کشور به مقامات عراقی، چه قبل و چه پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به خوبی در مفاد اسناد مذکور قابل استخراج است.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سندنامه
انقلابی ایران
پیش از
انگاز جنگ
(معاونت اسناد)

وزارت امور خارجه
جمهوری اسلامی ایران
بسم الله الرحمن الرحيم
شماره ۱۱۴۴۲
تاریخ ۱۳۵۹/۰۸/۲۲
موضوع: ...

وزارت امور خارجه
جمهوری اسلامی ایران
بسم الله الرحمن الرحيم
شماره ۱۱۴۴۲
تاریخ ۱۳۵۹/۰۸/۲۲
موضوع: ...